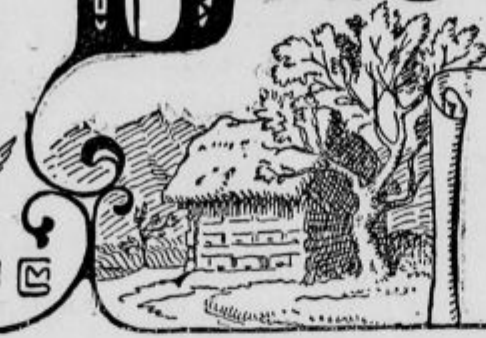

D R U Š T V E N I K

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 15. avgusta 1912.

Leto IV.

Dolg čas.

Mnogokrat sem že pravil in pisal, da se društva vse premalo drže pravila, da mora biti v društvu vsako nedeljo in praznik kaka prireditev, ne le vsake kvatre enkrat kaj, da društva spe itd. Danes ne bom pisal o tem. Tudi v pridnejših društvih, kjer se mnogo dela, vlada dostikrat dolgčas in prisiljenost.

Primerilo se mi je, da sem bil v društvu pri predavanju. Že pred govorom je hodil govornik okrog poslušalcev in tožil, kako silno malo časa ima, da se ni utegnil pripraviti za predavanje, kako bi se človek rad v nedeljo popoldne malo odpočil, pa je ravno takrat tisoč in tisoč opravil in tako naprej. Obraz je imel, kot bi bil obsojen, da mora pojedeti skledo s ščurki zabejljene juhe. Društveniki so bili pred prihodom govornikovim še dovolj dobre volje, seveda so ob tem pripovedovanju prišli takoj v enako mučno razpoloženje in le čakal sem, kdaj mu bo kdo rekel, naj se vendar ne žrtvuje tako, naj rajši predavanje odpade, saj društveniki lahko gredo v gostilno. Prepričan sem, da je vsakemu izmed navzočih ta predlog na jeziku, da se jim pa vendar nekam sitno zdi, priti na dan z njim.

Med govorom, ki ga je govornik počasni govoril, ne da bi spremenil glas ali obraz, ne da bi se ganil, brez vsakega življenja, ne vem, ali je govornik težje čakal konca ali poslušalci. V sprednjih vrstah se je poslušalcem zdehalo, zadaj so se na tihem pogovarjali, nekateri bolj korajžni so med govorom odšli. Po predavanju je govornik, obenem društveni predsednik, rekel: »Sedaj lahko greste!« in brez debate so odšli, eni domov, drugi v gostilno.

Tudi jaz sem bil po tej pokori potrehen okrepcila in zabave in sem jo mahnil za fanti v gostilno.

Kako vse drugače je bilo tu! Že obraz krčmarjev, da bi ga človek kar naslikal. Vsaka poteza na njem je glasno pridigala veselje, prijaznost in ljubeznivost. In kako se človek odpočije, ko po kislem dolgočasju vidi tako prijaznega in veselega človeka. Vsakega gosta je pozdravil s prijazno besedo, mu hitro postregel, sem in tja povedal kak dovtip, tudi žena njegova se je zelo rada malo pošalila in kmalu se je šalilo in zabavalo vse vprek. Ker se človek vendar ne more samo smejeti in šaliti, je krčmar kot dober poznavalec ljudi napel tudi resne strune, pripovedoval je, kaj se bere danes v časopisih, povedal o vsaki stvari svoje mnenje, vprašal tudi goste, za vsakega je vedel, kaj razume, za kaj se zanima, zato je vodil pogovor tako, da so se vsi gostje udeleževali in preresetavalo se je vse od dnevnih novic, domače in svetovne politike do dopoldanske pridige v župni cerkvi.

Izpraševal sem fante, kako je kaj z društvom. Niso mi vedeli kaj posebnega povedati. Nazadnje sem zvedel, da se pripravljajo že dolgo za kratko igro s samo moškimi vlogami, da se pa še čisto nič ne ve, kdaj bodo igrali, najbrže šele pozimi enkrat. Čudil sem se kako da se za majhno igro tako dolgo pripravljajo in počasi sem zvedel vse. Skušnje vodi predsednik in ta ima malo kdaj čas. Napove skušnjo, takrat ima pa kak važen pogovor in fantje odidejo zastonj, potem se seveda tudi fantje ravnajo po predsedniku, enkrat eden ne pride, drugič drugi, kak majhen vzrok se vedno dobi. Pol leta najmanj trajajo priprave, v tako dolgem času se marsikaj spremeni, dostikrat je treba iskati drugega igralca in stvar se zopet zavleče. Je pač križ z društvom in z igrami!

Popoti proti domu sem premišljeval razliko med tem društvom in gostilno, med krčmarjem in društvenim predsednikom. Kako veliko dobro delo bi bilo, če bi mogel kdo zadnja dva za-

menjati. Časih smo rekli, naj skuša društvo nadomestiti in izpodriniti gostilno. Kako naj pogrebščina nadomesti in izpodrine svatbo.

Nikjer ni zapisano, da bi društvo moralo biti pogrebščina. Pogrebščina je tam, kjer ni ljubezni, kjer vodi društvo človek, ki mu je društveno delo pokora, ki ga pri tem delu ne vodi ljubezen do ljudstva, ampak različni drugi vzroki. Škodljivo in nevarno se mi zdi, da po naših organizacijah delajo med drugimi tudi taki ljudje, brez srca in ljubezni, mrzli in dolgočasni, ki so za naše društveno življenje kot slana za polje. Kdor se za naše delo le žrtvuje, naj za Boga pusti žrtve in naj dela rajši tam, kjer ga veseli, društveno delo naj pa lepo pri miru pusti in gleda naj, da drugim ne bo delal ovir in težav, ki jim je to delo veselo in hvaležno opravilo. In kdor ima srce, bo vselej tudi znal najti prava pota in sredstva in bo vedno tudi pri društvenih članih zbudil enako ljubezen do društva in do — sebe. In ta ljubezen mu bo plačilo, kot se ga težko dobi pri kakem drugem delu. Ni je pa reči, ki bi bila bolj zoprna, kot je žrtev, ki se komu bere na obrazu, ker smo pač ljudje tako ustvarjeni, da vsako stvar lažje prenašamo, kot to, da bi se kdo za nas žrtvoval.

S. S.

Plavajte oblaki . . .

Plavajte oblaki
črni, valoviti,
dekle pri studencu,
kam oko strmi ti.

Ah, te mlade sanje
kakor kaplje čiste,
saj se še ogreti
v upu mogle niste!

Plavajte oblaki,
plavajte v daljine,
v rovu zemlje tuje
fantič blede gine . . .

In če vas popraša
po gredici južni,
nič mu ne povejte
o gomili tužni!

In če tiho praša
vas po zvesti Lenki,
nič mu ne povejte
o tej poti grenki!

Dalje šli oblaki, —
prašal fantič blede
nič jih ni o Lenki
ne o mladi gredi . . .

Fr. Cvet:

Imenitni ljudje.

(Konec.)

VII.

Pri Mrvovih je bilo vse veselo. Pripeljali so balo. Vsa slovesnost sicer ni mogla do hiše, kajti z vozom niso mogli po poti, ki je bila malo širja kot steza. Francka se je vedno zavedala prednosti, ki jih je imela domača hiša, mislila je celo, da je zelo modro ravnal, oni, ki je postavil hišico na najlepši kraj, na griček, od koder se vse vidi, a da ni peljala do nje tudi lepa uglajena cesta, kakršne je videla v Ljubljani, tako ob straneh pa lepa zelena drevesa, da bi se šlo kakor v kak gradič, in bi se brez škode peljala tod lepa svetla kočija — to ji je danes prvič prišlo na misel.

Sicer je ljubemu ženinu Matevžu že vse natančno zapovedala, kdaj mora priti z balo, da ne bo kakih neprijetnih starinskih neumnosti, ki so navadne pri takih prilikah, kajti to bi bilo prvič preveč kmečko, drugič pa tudi več ali manj stane.

Zato pa je sklenila, da bi morda kdo kaj ne očital, da povabi svoje tovarišice, seveda samo izbrano družbo, in se poslovi od njih, kakor se spodobi.

Balo so pripeljali pri belem dnevu, nihče jim ni zastavil poti, zato tudi ni bilo treba dati »tolarja«.

Matevž in France sta pripeljala do ceste. Francka je veselo prihitala po stezi navzdol, ni se menila za dež, ki je rosil, hitro je ukazovala in odredovala.

Najbolj živahen je bil France. Vse je prav prijel, vse mu je šlo izpod rok, da ga je še Jerica občudovala. Nagovarjala ga je z vsemi mogočimi sladkostmi in tako izkušala brez posebne sprave zopet pridobiti njegovo prijaznost.

France ji je sicer parkrat prav zahtevano odgovoril, pa danes je vse prenesla; prepričana je bila, da do svatbe ne sme priti do kakega razpora. Še bolj bridko kakor Francki pa je bilo

njej, ko je gledala s kako težavo in previdnostjo poljeta France in Matevž na dvokolesnem vozičku tako lepo omaro po poti navzgor; sklenila je takoj, da kadar se bo vnovič vozila tod bala — in za njeno poroko, pa naj jo pripelje ženin k hiši, ali naj se pelje njena dota od hiše, karkoli naj bo, peljalo se bo na dvovprežnem vozu. Do takrat mora biti tu cesta!

Pa kdaj? Srce se ji je skrčilo, ko se je vnovič spomnila, da niti družica ne bo. Takrat se ji je oko skalilo ob pogledu na Franceta, ki je potiskal voz, vendar se ji je udalo srce ob edini misli, da saj ne bo par z njim.

Obšlo jo je občutje, kakor nekoč prav ob takem vremenu. Šla je bila po opravku doli po cesti in mislila vesele misli o človeku, ki je čutila zanj, ki ga je pričakovala in za katerega se je pripravljala že doma v kuhinji, da ga lepo sprejmo. Samo enkrat ga je šele videla in zdaj si je obnavljala sliko v svojem srcu.

Naenkrat je stal pred njo. Niti pet korakov ni bil oddaljen. Vsa je vzkipe-la in ga pozdravila:

»Kaj me ne varajo oči?«

Oni je obstal in jo čudno pogledal, bil je iznenaden — komaj je razumel — niti slovenski ni znal — samo poltolaljeno ji je rekel:

»Motite se, gospodična.«

Njo pa je obšla osamelost, zapuščenost je bila sredi ceste — gori na gričku pa se je smehljala domača hišica.

Vendar je izkušala prepoditi ne-ljube misli.

Danes so cel dan imeli samo take in podobne opravke, cel dan so samo prinašali k hiši. Komaj so namreč spravili balo pod streho in posedli okoli mize, da jim je nevesta dala pokusit vino, ki ga bodo pili na ženitnini, je začel nekdo butati na vrata.

»Sakrabsko, odprite pravim! Odprite no!«

»Kaj pa je to — koga je prineslo?«, je vstala Mrvovka in šla previdno odpirat vrata. »O Peter, le noter, le noter!« je izpremenila takoj glas.

»Turščico sem vama prinesel, tu jo imata!« Peter je postavil pol mernika zlate turščice sredi sobe, Matevž in Francka sta se vsa začudena spogledovala, Jerico pa je začel lomiti smeh.

»Oh, ti ljubi moj Peter, oh ti dobri Peter! Ali nisi že pozabil na to tako staro navado?« Mrvovka je bila vsa v ognju, ko se je spomnila na nekdanje lepe ženitovanske običaje.

»To je bilo še v prastarih časih«, je začela navdušeno pridigovati. »Da bote vedeli! Ko sem se možila, so mi prinesli vsi premožnejši zlahtniki, ki sem jih vabila, vsak pol mernika turščice, to je bil stari ženitovanski dar. Le zapomnita si vidva, da sta gotovo zadnja, ki sta videla tako darilo. Stare navade ginejo, današnji svet nima več pravega veselja nad nekdanjim poštenim domačim življenjem. Bodita vesela tega daru, Bog ti povrni, Peter!«

»Bog plačaj, stric«, mu je stisnil roko ženin.

»Bog povrni turščico«, se je zahvalila tudi nevesta.

Zvečer so prišle povabljenе tovarišice, da se poslove od Francke. Dasi jih je sedelo lepo število okoli mize, vendar ni moglo priti pričakovano veselo razpoloženje. Saj je pravzaprav tudi čudno, da pričakujemo pri takih prilikah veselja, kakor je nenaravno, da ljudje hočejo napraviti najžalostnejše trenutke vesele. Žalosti žalost, veselji radost, — čemu pogrebu pojedino? Četiti je usojen težak trenutek, preživi ga njemu primerno, človeško, pretrpi ga!

Pa se tako izogiblamo samote! Dobro vemo, zakaj, ker prava žalost je edino doma v samoti, v družbi človek lažje pozabi na težo življenja. To je dokazala tudi Francka, saj na njej ni bilo znati sledu otožnosti, nasprotno, ona edina je izkušala vso družbo oživiti; govorila je na vse strani, z mnogimi obenem, njen smeh je bil najbolj glasen, bodisi iz navade, bodisi da je hotela nekaj prikriti — kajti povabljen družba se ni sešla polnoštevilno in mnogo izmed navzočih so morali zvečer povabiti vnovič. Sploh so vsi čutili neko ponarejenost.

»Dekleta, ampak lepo pa ni, da se pusto držite in da vas mora nevesta sama zabavati! Poglejte, danes jo imate zadnjič med seboj«, jih je navduševala Jerica, ki je bila tudi sama zelo redkobesedna.

»Veš Francka, prav pa le ne bo, da ne bote imeli godca. Jaz ga bom zase hotela, čeprav so začeli to opuščati, je rekla prva.

»Kaj res ne bo godca?«, se je zavzela druga.

»Ne bo ga ne«, se je odrezala Jerica.

»Pa vendar, poroka brez godca, pomislite! . . .«

»Saj vendar nismo na kmelih! Kdaj gredo v Ljubljani z godcem v cerkev? Vsi svatje se vozijo v kočijah, se je razvnela Jerica.

»Saj se bote vi tudi peljali«, je opomnila spet prva in opozorila s komolcem tovarišico.

»Kaj mi! Saj se ne bomo vozili iz imenitnosti — kdaj so še šli na Planico peš k poroki? Ampak dekleta, rajši kaj drugega, vse me spominja na ločitev — oh . . .«, je vzdihnila nevesta.

»Beži, beži, še jokaj nam«, so jo tolažile in si mežikale.

»Teško ji je«, jo je izgovarjala sestra. »Ampak, pojdi, pojdi, ali nas kaj drugega čaka? Saj ji vedno pravim, da naj Boga zahvali, ker je že prestala take jezike! Ta žlahta!«

»Saj ne jemlje žlahte —«, je rekla prva, ki je bila tudi nekaj v sorodu.

»Ah, da bi ve vedele, kaj sem prestala!« Neka vesela odločnost je izpremenila nevesti obraz, kakor bi se nenedoma nečesa spomnila. »Pa sem vendar vse prestala«, je nadaljevala. »Mislili so, da se jim bom pustila in da bodo pometali z menoj! Hvala Bogu, da mi je Bog dal dober jezik, nobene jim nisem ostala dolžna!«

»Zdaj si govorila resnico«, se je spozabila Jerica in se glasno zasmejala. Tudi drugi so se smejali.

»Najlepše bo, da se spravite«, je pogovarjala ena izmed tovarišic.

»Saj nikomur nič nočemo«, se je oglasila mati, ki jim je prinesla na mizo piškotov.

»Pa vendar, prizadetega se je čutil vsak!«

»Kaj še — mi smo trpeli«, se je namrdnila Jerica.

»Čprav smo trpeli. Bog nam bo stotero povrnil. Le potrpite, da bo poroka pri kraju. Saj ne smemo biti drug na drugega jezni. Sveti Pavel pravi, da se moramo vedno spraviti še pred solničnim zahodom—«, jih je poučevala mati.

»Pa vendar, da bi se za en dan koga kdo branil—«, je začela druga, pa je morala utihniti, ker jo je soseda skoro glasno opomnila, naj molči.

Jerico je močno speklo, pa se je vendar premagala.

»Koliko vas bo?«, je nadaljevala ona, ki se je ravnokar izpozabila.

»Ravno prav«, je rekla mati, »tako upamo, da bo zelo prijetno in domače.«

»Pa res niste mislili vabiti Petra in Luke? Saj zdaj pojdetaj, ne? Pogledajte, kaj si ljudje vse izmislijo!«

»No, bilo je nekako tako, izpočetka samo. Pa smo videli, da bo zelo dobro in lepo, če povabimo tiste, ki so nam najbližji, smo jih pač povabili«, se je izgovarjala počasi Francka.

Pod mizo se je zadela neokretna in nagajiva noga ob stol, od nekod je ušel zadržan smeh, ki ni mogel ravnodušno prenesti smešnosti prizora.

»Kogar smo hoteli, tega smo pa povabili«, se je raztogotila Jerica, ko je videla, kaj se godi. »Mi smo vabili svoje, Matevž svoje, seveda le one, ki so nam bili všeč!«

»Ne delaj zopernosti, kjer je ni!« se je pobožno razvnela mati. »Petru smo naredili veselje, povrhu pa še njegovim otročičkom. Luki je pa Matevž že tako dolžan. Le nikar zopernosti! Ali ni lepo, da smo ponižni in prijatelji? Za veliko družbo nimamo prostora, saj vidite!«

»To je ravno«, je pritrdila Francka, »zaradi prostora je nerodno.«

Pozneje je prišlo nekaj fantov. Prav nič jih niso bili veseli, ker so se hoteli že raziti. Vendar se je družba precej poživila. Šale so zadevale zdaj tega, zdaj onega, vendar ni nihče zameril.

Končno pa se je vendar nekdo preveč izpozabil. Približal se je Jerici in ji navidezno pošepetal, v resnici pa so slišali vsi: »Jerček, ali bi ti mene marali?«

»Seveda bi te, kar narediva!«

»Pa si menda zadnjič rekla, jaz te sicer nisem slišal, pa pravijo, da si se iz nas domačih fantov norčevala in so ti potem celo mati pritrdili, da te je škoda za Podgorje, ker si preveč mestna.«

»Kajpada«, je pripomnil drugi. »Rekla si, in ne vem katero si še ime-

novala, da imata v Ljubljani izbrane fante.«

»Seveda, seveda«, se je smejala Jerica, pa vendar se je vsa tresla togote. »Koj pojutranjem se odpeljem ponj!!«

»Torej drug ti je pa ušel?«, se je oglasil nekdo pri peči.

»Kdo?« je nemarno povprašala in vidno rdela.

»Kdo? Lej jo, oni s frakom, ali ne?«

»Fantje, o tem pa koj prenehajte«, se je resnobno oglasila Mrvovka, ki je spoznala, da hočejo obdržati dobro voljo na račun nje hčere. »Tega ne pustim in že tako nas po nepotrebnem opravljajo ljudje.«

»Jaz sem pa slišal, prav za prav sestra mi je pravila, da ste vi sami nekje malo preveč rekli in ga raznesli povsod.«

»Kdo? —«, se je zavzela Mrvovka. »O sveta nebesa, če sem jaz kaj govorila! Lahko bi govorila, pa nočem in tudi ne bom. Saj bi vam povedala, poslušajte! Pravijo . . .«

»Samo opravljanje! Seveda, tvoja sestra in Rožičeva Anica sta vedno skupaj in mene ne moreta videti«, je hitela prekiniti Jerica mater, ki je sredi rotenja hotela nekaj razkriti.

»Sama prevzetnost je kriva, da je tako prišlo. Kaj se je vtikal v naše stvari? Ko je pa videl, da mu ni šlo gladko, bi se bil rad s celim svetom skregal. Seveda, trpeli smo samo mi! Zdaj pa naj bo tega konec!«, je končala Francka.

»S Francetom se tudi dobro razumeta, mi vsi smo prijatelji, kako, da ste se vi razšli?«, je trdovratno nekdo nadaljeval.

»Vidite, še vi ste taki! Nič boljši niste!« Mrvovka se je resno razsrdila.

Vsi so se malo razvneli in dekleta so uvidele nevarnost, da bi moglo priti do resnega razpora.

»Pojdimo, jaz grem!« Vstajale so druga za drugo.

»Nič, kar sedite nazaj«, je rekla odločno Francka, saj nismo še nič peli — brez petja nocoj ne bo šlo!«

»Tako zapojmo, da bo zate, Francka!« Prva je začela:

»Stoji na gori lovec mlad« —

pa morala je takoj utihniti.

»O ne, te pa že ne. Kdo bo jokal?«, se je zasmejala Francka. »Kaj bolj vselega!«

»Za slovo!« In Mrvovka je začela z visokim glasom:

»Stan sem spremenila,
sem se omožila . . .«

Francka pa je poprijela tako močno in veselo, da so morali vsi drugi peti. Veseli so bili pozno v noč.

× × ×

»Vriskajo!«

»Kdo vriska?«

»Stric Peter in Francet!«

Pristopili so k oknu in gledali, ko so se peljali ovenčani svatje v svetlih kočijah.

»Poglej«, je opozorila Anica Ceneta. »Ali ni France čeden fant?«

»Najprikupljivejši je izmed vseh.«

In spodaj na cesti so pripovedovali ljudje isto.

»Pa še po kmečko so napravili. Za nevesto so barantali«, je pripomnil nekdo.

»Seveda! Včasih so to napravili povsod. Pa takrat je bila še irhovna in avna za »veliki zvon«, dandanes smo vse to pustili, ker smo postali preveč mestni. Pa pustimo, saj smo včasih tudi videli neveste jokati, pa se jim je lepo podalo, dandanes se pa vsaka smeje, ker smo možički postali redki. — Pa pustimo to!«

Vsi so se zasmejali šaljivemu udovcu, ki s petdesetimi leti še ni pustil misli na zopetno ženitev.

»Kaj ti je, Cene?«, je pogledala Anica brata, ko se je zadnja kočija skrila v daljavi.

»Obšlo me je tako čudno čustvo —«

»Pojdi, greva pod oreh, sama bova in se kaj pogovoriva!«

Anica je vzela svoje delo, stoliček in košarico, v kateri je imela pletenje, in šla sta.

Pod oreh sta zahajala zadnje dni večkrat, odkar se je Cene bolj oklenil doma. Po cele ure je presedel pri nji v živem pogovoru, a bolj kot se je razgovarjal, je opazoval sestro, ki je sedela na nizkem stoličku, pred njo okrogla blazinica z napetim vzorcem. Roke je premikala hitro kakor bi se igrala in pripenjala najrazličnejše zavite in ravne kitice, ki so nastajale pod mrežo pregibajočih se nitk — na blazinici pa je rasla vedno bolj lepa pletena roža.

Tako je sedela sestra cel dan, preknila je delo samo takrat, kadar je hitela po opravkih. Cene jo je gledal, kako dela pravzaprav otročje delo, a s toliko vestnostjo, kakor bi služila z vsako pentljo vinar, kakor bi štela in se bala, da se ne zmoti v lastno škodo — in vendar je moralo biti stotine pentelj in vozlov, predno je mogla reči: vinar je zaslužen. Včasih je kar vbodla oči, pripognila se z životom, da bi pravilneje spela rožo k roži. Pri tem je včasih postala in pogledala Ceneta, kakšen vtis napravijo njene besede, kajti bile so resne, a vendar tako srčne, da ga je večkrat bridko zadelo.

Osemnajst let je bilo Anici in vendar je govorila resno za štiriindvajset, znak prezgodnje razvitih, v revščini se prebujenih otrok, ko dahne že na njih mladost neka ostarelost. Duh se pre zgodaj razvije, otroci govore za starši samo o revščini, o teži življenja, govore slepo ali jasno — in pri tem postanejo modrijani. Cene je nekaj podobnega opazil na sebi, ker je gledal vedno dvojno življenje, domačo bedo in mestni sijaj, zato ga je zgodaj začelo peči in grizti. Prišli so trenotki, ko si je želel moči, da bi stri klešče, ki so počasi trgale in ščipale mišičasto meso delavskih rok a videl je, da je zastoj

beseda, zastonj srd, ker ni upa, da bi kdaj dobilo pošteno delo svojo vrednost, in vsaka zahteva bi uničila še zadnjo priložnost dela. Ob takih mislih ga je bilo večkrat sram lahkomišelnosti, kajti le prevečkrat je pozabil na vse in živel tako brez stika s svojimi ljudmi, pozabil je, da zahteva življenje od takih ljudi popolno resnost mladosti.

Zato je tako ljubil sestrično resnost, da celo bal se je je in jo spoštoval, kajti videl je v njej tudi pridnost, ki vendar izkuša nekaj doseči, pridnost ki ne omaga tudi takrat, ko vse okrog in okrog čaka smrti. Bridko se mu je zazdelo. Tako lepo se razcvitajoče mlado življenje, ki obeta srečo, ki hoče in zahteva zase enakih pravic, to življenje je obsojeno, da vedno samo utrpeva — tako malo bo prejela sladkosti, da je prebridka misel na to. Mesto brezskrbnosti resnost, mesto zahteva-joče ljubezni utrpevanje.

To je pot revščine, a ne samovoljno zakrivljene — ampak podedovane in prisiljene, kajti delo še ni dobilo svoje pravice, ker je zaspala moč, ki bi stresla krvavo raztrgane dlani in dvignila glasove: »Nazaj, kar ste nam vzeli, služili bomo samo po pravičnosti!«, in ker so ljudje izgubili vest.

»Še nekaj te moram vprašati? Pa ne zarezhi!«

»Kar povej!«

»Mrvovi pravijo, da si postal tako pokvarjen, da se še iz molitve norčuješ.«

»Lepo! Pa ti si seveda verjela?«

»Kako bom verjela, ker te poznam — bolelo me je pa vendar. Mislim, da še ne bo konca; najbolje je, da greš za par dni od doma.«

»Ne maram, da bi kdo rekel, da mi je hudo.«

»A jaz vem, da tudi sam drugače misliš. Povej popravici.«

Pogledala ga je tako z izkušenim pogledom, kakor bi mu izbrala iz najgloblje notranjosti misel in jo mu pokazala.

»Pojdi, razvedriš se, moj Bog, bojim se zate — Cene, tako si čuden — popolnoma si pozabil na nas.«

Zdaj ga ni več pogledala, ker se ji je zdelo, da mu očita. »Ah, ti si tako lahkoživ . . .« Beseda je zastala, roke so izpustile pletenje — pa le trenutno, še hitreje je začela delati — glavo je sklonila, a Cene je videl, kako je trepetala — tiho je ihtela.

Hipoma je postal mehak.

»Kaj pa ti je? Čemu jokaš?«

Dvignil ji je glavo, dasi se je branila. S silo je zatrla solze.

»Povej mi vendar, čemu jokaš? Kaj ti je?«

»Nič!«

»Povej vendar!«

»Nič. Saj mi ni nič.« Pogledala ga je, kakor bi hotela nekaj odločilnega nadaljevati. Cene je opazil.

»Povej, kaj si hotela reči. Saj bom ubogal, samo povej mi! Kdo vas razume vse skupaj? Vsi samo napol govo-

rite, vsi nekaj hočete, a ne poveste, kaj bi radi.«

»Povej mi, ali misliš kedaj tudi na nas . . .?« Ni izpregovorila, kajti glas se ji je potresel.

Oba sta se razumela.

* * *

»Tanes grem zadnjič delat,« je rekel nekega dne po kosilu oče, ko se je odpravljal zopet na delo.

»Kaj pa potem?« ga je plašno pogledala žena.

»Bog ve? . . .«

Vsi so molčali. Čemu izgubljeni besede nad neizprosnostjo.

»Ni ga človeka, da bi se nas usmilil,« je govoril Rožič kakor sam zase in odhajal počasnih korakov.

Cene je stopil k oknu. Odprl je okno. Iz podstrešne izbe se je videlo čez sosednje strehe daleč tja do gričev, videlo se je kakor čista dobrota jasno nebo. Holmi pa so vsi žareli, utrujeni od poletnega življenja. A solnce je bilo le zunaj, v sobo ni prišlo. Narava je bliščala in žarela, a v resnici je bila tako hladna, jesenska.

Zaprl je okno.

»Čemu zapiraš?«

»Saj potri ni solnca. Čuj! Spomnil sem se ljudi, ki tako veselo žare in se smejejo, a če človek išče njih gorkote, so tako hladni, mrzli.«

Tam je sedela mati in šivala, poleg Anica in pletla. Ceneta je objela gorkota, ki je še ni občutil dozdej.

Kako je čudno življenje. Tudi v tej temni vsakdanjosti pridejo globine in vzpetosti, tudi med neprestano bolestanje se menjava podrobno trpljenje in oddihi — morda bi jih imenovali sreča trpijenja — tiho zadovoljnost po boju. Pride nenadno novo trpljenje in spet se bolestanje bliža koncu. Menjavajo se ljudje, menjavajo prijateljstva, in tako izpreminja tudi življenje. Včeraj prisega prijaznosti, jutri sovraštvo — in spet novi ljudje! V izgubah pa človek vzljubi ljudi, ki bi jih moral vedno ljubiti, a jih v času sreče prezre, čeprav so mu najbližji.

In to sladkost je občutil Cene — vso gorkoto materinske in sestrskje ljubezni, ljubezen ljudi, ki so tudi zanj trpeli, ne glasno, temveč tiho trpeli.

Zagledal je med materinimi lasmi mnog siv las in na sestričnem čelu globoko zarezano gubo — dozdej je bil slep za to.

Da, solze padajo tiho, skrb ruje in gloje tako globoko v notranjosti, da je površni ljudje niti ne opazijo, čeprav pogosto zarezže tudi svoje znake obrazu.

Drugi pa kriče, bučen smeh, glasna tožba, očitna solza, a srce tako redko ve za vse to!

Kako si lepa, mati s srebrnim lasom, pa kako bridek je pogled nate, saj je bilo to srebro kovano v trpljenju — to trpljenje pa je bilo nepremišljenost tvojih otrok. Pa vendar! Življenje zahteva, da mati osivi v moči svojih otrok, da opeša do zadnje oslabelosti; a vendar, izživi se v svetu, pa se vrni slabši kakor izgubljeni sin, in naj bo tvoja

žeja po ljubezni hujša kakor žar belega železa, materina dobrota te upokoji . . .

Od spodaj so prihajali klici, vrišč, 9razbijanje kamenja in opeke — težka godba dela — in Cene se je spomnil očeta.

Delo še ni dobilo svoje pravice in ni upa v bodočnost.

»N! ga človeka, da bi se nas usmilil . . .« se je spomnil očetovih besed, besed ne samo enega, besed vseh trpinov.

Pogledal je mater in Anico — spet mu je postalo gorko pri srcu in žal mu je bilo časov, ki jih je izgubil, ker vstajalo mu je spoznanje, da je en sam žulj več premišljanja vreden, kakor stotero neprilik v neizkušeni prijateljstvih in da je zavest brezplodnih ur edina kazena lahkomišelnosti.

Pogovor.

(France in Janez iz gostiine domov grede.)

France: Janez, spet si se ga navlekel, da se ti noge zapletajo. Brez mene še domov ne prideš. Čisto po pravici te danes lahko Katra z metlo, pa pošteno.

Janez: Nikar ne zbadaj, navadno si ti bolj pijan, ko greva domov, kot jaz, da si danes bolj trezen, je samo zato, ker ti je baba denar pobrala in prav je imela, saj tako zapiješ vse, kar zaslužiš ti in Micka, otroci pa pozimi bos in strgani hodijo v šolo. Tako bi lahko živeli dandanes rokodelci kot baroni, ko toliko zaslužite, je pa taka beračija, ker vse zapiješ.

France: Le kar tiho bodi, jaz zapijem, kar zaslužim, ti boš pa še domačijo pognal in že davno bi jo bil, ko bi žena tako ne garala noč in dan in stradala zraven. Kar smili se mi revica in neumna se mi zdi. Jaz bi te bil že davno spodil, če bi bil na njenem mestu ali pa bi bil sam šel strani.

Janez: Jej, jej, kako vidimo, kar ni prav, če je pri sosedu, kako da svoje ne vidiš. Tudi tvoja bo lahko svetnica, za pokoro in za kes ji dobro skrbiš. Jaz pravim, obe sta revici, moja in tvoja, zlatega denarja sta vredni, sta pa slabe može dobili. Jaz časih tako-le premišlujem, da bi se človek kar med abstinence zapisal. Kako bi lepo živeli potem, vsega bi imeli dovolj in mirno vest bi človek imel.

France: Se boš zapisal med abstinence, seveda, rajši utoneš v žganju. Jaz bi lažje zmagal kot ti, jaz sem bil vojak, imam vse drugačno voljo, pa kaj bi ti pravil, ti še ne umeš ne, ki nisi nikjer bil in nič skusil. Jaz ja, kaj boš ti šleva.

Janez: Če sem jaz taka šleva in ti tak mož in junak, pa dobro, skusiva se, bomo saj videli, kdo se bo dalje časa držal, prej boš ti pijan kot jaz. Še brez kruha upam živeti in brez vode,

bi pa brez žganja ne shajal. Do smrti upam živeti, če ga nikoli ne pokusim.

France: Jaz tudi upam, kar skleniva. To se bodo čudili gostilničarji in vsi ljudje. Ko bodo zvedeli, naju bodo kar silili v krčmo, zastoj ga nama bodo ponujali, vse zvijače bodo poskušali, da bi naju pripravili, da bi ga spet začela in, da bi se nama potlej krohotali.

Janez: Pa ne boš kaše pihal, kaj ne France. Pokazala bova, da se tudi midva drživa, če se hočeva, da so drugi še večje šleve, kot midva. V pest se jim bova smejala.

France: En čas se bodo čudili in smejali. Bodo rekli, saj ne bo teden, bosta oba pijana, po tleh se bosta valjala. Nazadnje jih bo smeh minul, rekli bodo, lej jih, saj sta vseeno moža, kdo bi bil kaj takega mislil. Pogled jih no.

Janez: To bosta pač ženi veseli, ko zvesta, kar ne vem, ali bo moja bolj ali tvoja. Kar radoveden sem, kake obraze bosta naredili.

France: V malih nebesih bosta obe. (Nekaj časa gresta molče dalje.)

Janez: Ti, France, veš, malo prehitro sva se pa vseeno zgovorila in zarekla. Jaz pravim, to tudi ni moško, da se tako malo zaneseva sama nase. Tisti ni pri meni noben mož, ki ne upa piti, ker se boji, da se ne bi upijanil, ampak tisti, ki zna mero držati, ki ga pije za potrebo, pa se zraven zna varovati, da ni nikoli pijan.

France: Prav pravš, Janez. Ment ga prineso za malico, ali naj ga pustim in suhi kruh otopljem, kaj drugega mi pa nihče ne bo dal. Kaj bom drugim varčeval. Prav moško mi ga bodo kazali in rekli, no pa saj ti ga ne upaš, ker si obljubo naredil, da ne boš pijan. Jaz pravim, ali je to mar korajža.

Janez: Jaz tudi pravim, da to ni nobena korajža.

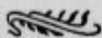
France: Malo prehitro sva govorila, ampak zdaj naj ostane pri tem, da ne bo kdo rekel, da sva šlevi.

Janez: Kaj bo kdo rekel? Kdo naju je pa slišal in sploh, kdo ima kaj govoriti tukaj, to je najina reč. Sploh sem se jaz ves čas le norčeval. A ti si pa vse verjel, nedolžen si pa, kot si že star. Kdo bi mislil!

France: Vprašanje je, kdo je drugega vlekel, jaz sem tebe bolj kot ti mene. Zdaj vendar še ne grem domov, saj je še zgodaj. Pogledj, kako lepo pri Frakeljnu luč sveti. Par kozarcev ga še usekava danes na ves ta »špas«.

Janez: Dajva ga, babi pa nabijeva, če bosta kaj sitnarili, prav gotovo jih, pa pošteno. Baba je hudič. Veseli naj bosta, da nas imata.

(Odkorakata v objemu h Frakeljnu.)

Pisma.

Silno mnogo se piše dandanes. God, novo leto in praznike voščimo pismeno sorodnikom, prijateljem in znancem; če

gremo na božjo pot ali na semenj, pošiljamo pismene pozdrave na vse strani; če kdo umrje, ali, če se zgodi kaka druga nesreča, pismeno izražamo sožalje. Fantje in dekleta pišejo pisma, kjer se bere o bledi luni, o svetlih zvezdicah, o nageljčku, roženkravtu, rožmarinu in o vseh mogočih rožah in o različnih drugih nepotrebnih stvareh in se nazadnje pošilja pozdrave »čez hribe in doline, čez grape in meline,« dasi navadno stanuje tisti, ki mu je pismo namenjeno v isti ali pa precej v sosednji vasi.

Ne bom pravil, kako naj se pišejo pisma, o tem smo se učili v šoli, kdor bi rad še boljše in lepše znal, lahko dobi knjigo o tem v Katoliški Bukvarni z vsemi različnimi vzorci, tudi ne bom razlagal, katera pisma so nepotrebna in nedovoljena, saj ima vsak vest in pamet, če v kakem slučaju ne ve, ali bi pismo odposlal ali ne, naj ga da prečitatih dobrih mamic ali skrbnemu očetu in naj jih vpraša za svet. Samo o tem bi rad čitatelje prepričal, kako važno je pisanje pisem za izobrazbo.

V govoru se spozna izobraženega človeka po tem, da zna o vsaki stvari povedati vse, kar je važno in res s stvarjo v zvezi in to v lepi, lahko umljivi obliki, iz neizobraženega človeka moraš vsako stvar vleči kot s kleščami. Čim bolj je človek učen, tem več ve povedati o stvari, isto je pri pisanju. Kdor ni vajen pisanja, bo napisal kratko pismo, če bo daljše, bo popisal v njem malenkosti dvakrat ali trikrat, važne stvari bo izpustil, tako da ko človek prebere tako pismo, ne ve dosti več kot nič, samo radovednost se mu zbudi. Nauči se pa človek pisati s pisanjem, čimvečkrat kdo piše, tem lepše in boljše navadno piše.

Tudi po šolah je eden najvažnejših predmetov pisanje. V šolskih in domačih nalogah se uče učenci najprej napisati kako priprosto povest za učiteljem, ki jo počasi pripoveduje; potem ko se na ta način navadijo, začno tako, da jo učitelj najprej pove, potem kdo ponovi in potem jo vsak napiše; nazadnje začno s samoštajnimi popisi, najprej lažjih stvari, n. pr. mize, table, šolske sobe, potem vedno težjih, tako n. pr. bi društveni član moral znati popisati društvene in gospodarske razmere domačega kraja, značaj ljudstva v domači vasi itd. Vse izobraževanje po šolah obstoji v tem, da se učenci z branjem in učenjem nauče vseh potrebnih stvari, da se nauče opazovati svet in ljudi in, da znajo tudi v lepi obliki povedati in popisati, kar so se naučili in videli. Za vajo v popisovanju imajo domače in šolske naloge, da se nauče v lepi obliki povedati daljše stvari, zato imajo govorniške vaje. S takimi govorniškimi vajami ali predavanji se je semintja že poskušalo tudi po društvih; toda vse premalo in zadnje čase je stvar nekam zaspala. Za vajo v pisanju pa preostanejo človeku, ki ne gre v šole, skoraj samo pisma.

Svoje ljudi imamo raztresene po mestih, po Nemčiji, po Ameriki. Koliko

bi jim imeli povedati, če bi bili doma, da bi jim pisali, smo preleni. S pismi bi jim sladili grenki kruh tujine, s pismi bi jih vzdržali v tesni zvezi z domovino, da ne bi pozabili nanjo, da ne bi nam postali tuji v narodnostnem in verskem oziru. Koliko prijetne in poštene zabave bi imeli s tem. Dobivali bi odgovore na pisma, v njih lahko lepe popise, kaka je tujina, kako se živi v njej, vse različne znamenitosti daljnih krajev.

In kdor gre sam od doma, naj gleda, da ostane vedno v pismeni zvezi z domačimi, s tovariši in prijatelji, mesto da bi iskal zabave in razvedrila po zakajenih mestnih beznicah, naj se rajši vsede doma h mizi in naj piše domov skrbni materi ali dobremu prijatelju. Če bo vedel, da bo moral pisati o tem, kaj je videl, bo tudi natančneje ogledal tuje kraje, eno ali drugo stvar, ki njega samega ne zanima, bo ogledal zato, ker bo vedel, da zanima prijatelja, ki mu mora pisati, povsod bo skušal kar največ videti in slišati, da bo vedel več pisati, tudi to mu ne bo v škodo. Naši ljudje dostikrat vidijo mnogo tujih dežel in narodov, pa kakor da so hodili z zavezanimi očmi, skoraj nič ne vedo povedati, ko jih človek izprašuje, kaj so vse videli in slišali.

Tudi z dijaki, ki jih je sedaj že skoro v vsaki vasi kaj, bi si lahko tovariši, ki so hodili z njimi skupaj v ljudsko šolo, dopisovali, da se ne bi tako odtujili, kot se sedaj žalibog dostikrat zgodi.

Največ se greši dandanes z razglednicami. Neštevilno jih roma križem sveta. Navadno tako prazne in neukusne, da se Bogu smili, dostikrat celo umazane in nespodobne, da je kar človeka sram, ko jo dobi v roko. Vendar se dobe tudi krasne razglednice, pomanjšane slike slavnih slikarjev, podobne lepim pokrajin, različnih znamenitosti, krajev in mest po svetu, ki se jih izplača imeti. Razglednico se navadno pošlje za spomin, ne da bi se kaj nujnega zapisalo nanjo in, če že človek enkrat šteje denar, da bi koga razveselil, je boljše dati par krajcarjev več in poslati kaj res lepega ali zanimivega kot kako packarijo. Tudi po razglednici sodim človeka, ki mi jo pošlje, kak okus ima in kako izobrazbo. Naravnost ujezi me, če mi kdo pošlje iz kraja, ki ga še nisem videl in ki me zanima, razglednico s kako packarijo ali celo kako nedostojno sliko. Res je to nazadnje malenkost, toda saj pravzaprav celo naše življenje obstoji iz malenkosti in tudi iz malenkosti se spozna človeka. »Kdor je bil v malem zvest, ga bom postavil čez veliko.«

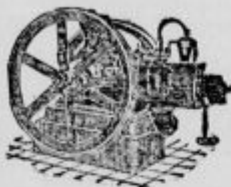
Še pri vsaki besedi je treba paziti na to, da človek varuje svojo čast in ugled, koliko bolj pri vsakem pismu. Latinski pregovor pravi: »Zapisana črka ostane.« Še čez dolgo in dolgo let lahko kdo pokaže nedostojno in neukusno razglednico, ki si jo pisal in pove: »To mi je poslal ta in ta.«

Glejmo in pazimo na to, da bodo pisma in razglednice, ki jih pošiljamo,

v pouk in pošteno zabavo nam in drugim in, da se tudi v tem vedno pokaže mo vredne člane izobraževalnih društev!

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Komanditna družba
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6.

Heiligenstädterstr. 83. je.

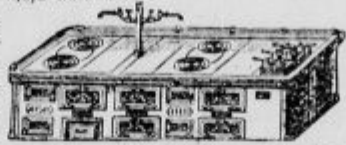
Najstarejša Specialna tovarna monarhijo za dvotaktno motorje na strovo tije.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, porcelanasti štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotele, restavracije i. d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - štedilnike“ in zvrnite slabše izdelke. 3973
Ceniki zastoj

Lasna tovarna ur v Svici

1887

Zahtevajte „JUBILEJNI CENIK“ zastoj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega skubljenega K 2—, boljšega K 2-40, pol belega prima K 280, belega K 4—, finega mehkega puha K 6, prvo rstepa K 7—, 8— in 9 60. Sivoga puha K 6—, 7—, belega finega K 10—, prsnega puha K 12—, od pet kg naprej franko.

Dovršene napolnjene postelje
iz gostega, trpežnega, rudečega modrega ali belega tolet (nanking) blaga i pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavnicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in terpežnim postelnim perjem K 16—, s polpuhom K 20—, s puh perjem K 24—. Posamezne pernice K 10—, 12—, 14—, 16—. Posamezne vzglavnice K 3—, 3 50, 4—. Pernice 200x180 cm velike K 13—, 15—, 18—, 20—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4 50, 5—, 5 50. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x116 cm velike K 13— in 15—, razpošila proti povzetju ali naprej vpiacila.
Maks Berger Dešenca št. 235 a Češki les.
Nikali riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.
Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

10.000 m ostankov.

Po zadnji katastrofi pri kateri je prišla moja tovarniška zaloga pod vodo, sem bil prisiljen cele kose razkosati na ostanke in prodajati po 50% pod ceno. To je razno blago kakor: Kanafas, oksford bela tk. nina zefir, flanele, razni modrotiski za obleke in predpasnike, parhenti itd.
Po vodi povzročeni konj vidni madeži s: dajo lah o odstraniti. 2425
Razpošijam: 1 zavitek 5 kg z 18 K p. povzetju.
Pri naročilu 2 zavitkov poštnine prosto.
Ant. Marsik, mehanična tkalnica za pisano blago Ciesshübel 1. Neustadt a. M. Češko.

Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo potovati, naj se obrnejo na

Simona Kmetetz-a

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.
Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

SKRIVNOST

lahke, prožne hoje. Nobene utrujenosti več. — Trpežnejše od usnja.
Prislal

PALMA

kavčug-podpetniki

Dobiva se v vseli zadevnih trgovinah.
2082 5

Nobene močnate jedi

nikak šartelj, nikako pecivo brez pridanja dr. Oetker-jevega pecilnega praška, ki da lepo obliko in lahko prebavnost ter napravi jedi večje in rahle. Ako se napravi močnate jedi z dr. Oetkerjevim pecilnim praškom prav posebno za otroke, potem imajo iste na vsak način prednost pred mesnimi ali sestavljeni jedili, ker one vsebujejo mleko, moko, mast, jajca, sladkor in za človeški organizem potrebna redilna sredstva v najokusnejši in kar je važno za otroke, v lahko prebavljivi obliki. Napravite toraj za Vaše otroke mnogo močnatih jedil z
dr. Oetker-jevim pec. praškom à 12 v,
ki se dobi povsod z milijoni potrjenimi recepti.

4 tedno za poskušnjo in na ogled pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oziroma »Bohemis« pneumatiko in po samezne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. Ilustrovani cenik zastoj! **F. Dušek**, tovarna, Opočno, St. B. Nr. 2109, Češko.

Lepostovni mesečnik „Dom In Svet“ slane za celo leto K 10— Naroča se v Ljubljani.

Nedosežno v dobroti

OXO govejejuhina kocka

Liebig Družbe

5^{vin.}

Gospodinje! Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovyte, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je cenejši od navadnega pres-

nega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

Same Blaimscheinov „UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje Blaimscheina „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje maslen kruh

samo

Blaimscheina „Unikum“ margarino

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Izjavljam,

da je potrebno v vsakem gospodinjstvu zanesljivo razkuževalno sredstvo. Za čiščenje ran, turov, za odvrnitev infekcijskih bolezni, v svrhu desinficiranja ob bolniških posteljah ter preprečenja slabega duha ter potenja nog je steklenica

Lysoforma

kot desinfekcijsko sredstvo priznано najboljšo. Dobiva se z uporabnim navodilom v vsaki lekarni in drožeriji po 80 v izvornih steklenicah. Lysoform toaletno milo 1 K komad. 206 52—1

Res lepa je cerkev, veža, kuhinja le tedaj, če ima ličen in

trpežen tlak

kakoršnega izdelujeta v mnogih vzorcih 1712

ZAJEC & HORN v LJUBLJANI

Izdelovanje stopnic, cevij. - Asbestni škrlj „ZENIT“.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušnjo za 10dnevni ogled. Puška enocevka Lanaster K 20, dvocevka Lanaster K 20, Hammerfest-puška K 70, Flobert K 8; samokres K 5, pištola od 2 K naprej. Ilustrovan cenik zastoj. F. DUŠEK, tovarna orožja, Opočno št. 2137, ob drž. želez., Če ko.

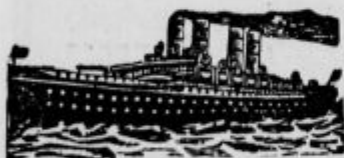
Adolf Hauptmann-a nasled. **A. ZANKL SINOVI**

tvornica barv, lakov in firnežev priporoča: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.

Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Cenik zastoj.

Naročajte „Domoljuba“!

V Ameriko in Kanado

složna, cena in varna

vožnja **Cunard Line** 5.98/12

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonia 20./8. Panonia 27./8. Ivernia 10./9. 1912.

iz Liverpoola: Lusitanijs, (najhitrejši največji in najboljši parnik sveta), 17./8. 7./9. 28./9. 26./10. 1912, Mauretania 31./8. 21./9. 12./10. 1912.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset let všteti davek.

Lovske puške

2116

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča :

Prva borovska orožnotovarska družba **Peter Wernig**, družba z omej. z. v Borovljah na Koroškem. **Ceniki brezplačno in poštnine prosto.**

ČUJTE!

550

Tri vrste naj-novejših kosilnic

Mc. Cormick, Deering, Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi po nizki ceni le pri trgovini z železnino in zalogi strojev

Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

Karol Kavšeka naslednika **Schneider & Verovšek** Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

2555

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

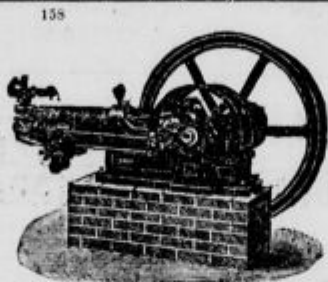
Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo, oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastoni. 2156

Razširjajte Domoljuba.

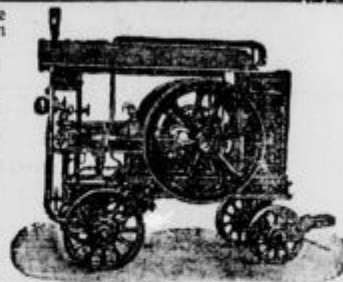
Motorji. Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP. Obratni stroški 1-1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na : bencin, petrolin ali bencol : od 1-50 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körut 37.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoni.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavica K 704.939.27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

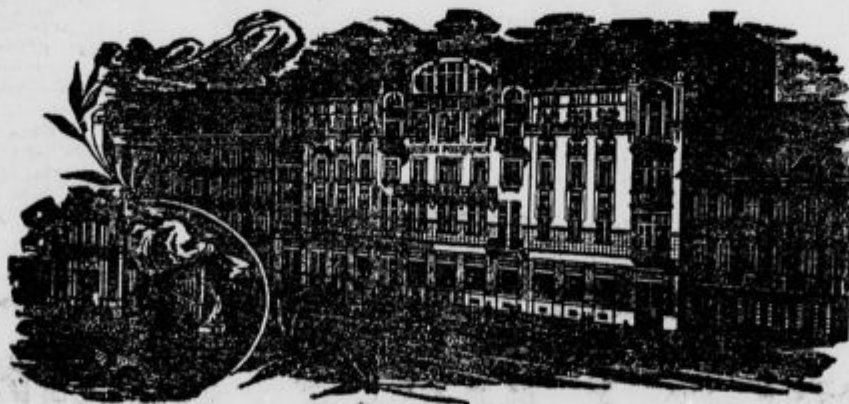
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4.50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadržnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskompirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu, vhod v Gosposki ulici št. 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4¹/₄ %** brez vsacega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **polletno**. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje ko-nunalna posojila občanom, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4¹/₂ %** naložbah zadolžnicah. 340

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4¹/₂ %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.